

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1CoE/18/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516202517
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8516202517.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Anny Ilčinovej, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Advocate s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému: B. Č., G.. X.X.XXXX, K. O. XXXX/XXX, o vymoženie 566,63 eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 3Er/226/2016-22 z 10.9.2018, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v časti týkajúcej sa vymoženía zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 566,63 eur od 16.9.2015 do zaplataenia.

2. Vychádzal zo zistenia, že oprávnený s povinným uzavreli zmluvu o úvere. Vrátene požičanej sumy zabezpečili zmenkou podpísanou povinným, v ktorej nebol vypísaný údaj o výške dlžnej (zmenkovej) sumy a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne, ktoré podľa čl. 12 všeobecných podmienok mal právo vypísať oprávnený v prípade omeškania povinného. Oprávnený vypísal zmenku aj na zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo sumy 566,63 eur od 16.9.2015 do zaplataenia. Rozhodcovským súdom priznaný zmenkový úrok predstavuje po prepočte 91,25 % ročne. Zaviazanie povinného na plnenie zmenkového úroku v uvedenej výške je v rozpore s dobrými mravmi resp. vzhľadom na povahu účastníkov konania a skutočnosť, že medzi nimi išlo o obchodnoprávny vzťah, v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a výkon tohto práva nemôže požívať právnu ochranu. Takúto výšku zmenkového úroku súd považoval za absolútne neprimeranú, táto predstavuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán. Exekučný súd pri posúdení rozporu s dobrými mravmi, resp. poctivým obchodným stykom prihliadol aj na skutočnosť, že povinný sa zaviazal vrátiť oprávnenému za poskytnutý úver sumu vo výške predstavujúcej 98 % poskytnutého úveru. Pri takejto odplate súd preto požadovanie ešte aj zmenkového úroku vo výške 91,25 % ročne považoval za rozporné so zásadou poctivého obchodného styku.

3. Proti uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie oprávnený z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP.

4. Namietal, že exekučný súd nie je oprávnený posudzovať vecnú správnosť rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom. Poukázal na skutočnosť, že ani zo zákona, ani z iných právnych predpisov v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere nebolo možné odvodiť pre obchodné záväzkové vzťahy obmedzenie výšky úrokovej sadzby, ktorú si môžu zmluvné strany dohodnúť. Podľa ustálenej súdnej judikatúry pre posúdenie primeranosti výšky úroku z omeškania nie je možné vychádzať len z jednej číselnej výšky (a

prípadného porovnania so zákonnou výškou), ale je potrebné aj zistiť, zhodnotiť a zohľadniť konkrétne okolnosti prípadu. Oprávnený poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1 Obdo 34/2004 zo dňa 21.12.2004, kde súd vyslovil, že ak si účastníci pre prípad omeškania úrokovú sadzbu dohodli, musí dlžník platiť úroky v dohodnutej výške, ako aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (rozsudok NS SR zo dňa 22.09.2005 sp.zn. 2Obdo 26/2004, rozsudok NS SR zo dňa 22.09.2005, sp.zn. 2Obdo 28/2004), kde sa súd zaoberal otázkou úrokov z omeškania a skúmal ich z hľadiska otázky dobrých mravov, pričom zdôraznil, že nie je možné odvolávať sa zo strany odporcov na dobré mravy, keďže každý odporca v čase, keď bol pri uzatvorení zmluvy o úvere v pozícii dlžníka mal možnosť zvážiť, či uzatvorí zmluvu o úvere za podmienok tam uvedených, či je schopný splácať záväzok, ku ktorému sa v danej zmluve o úvere zaväzuje a musel si byť vedomý následkov v prípade riadneho a včasného neplnenia tohto záväzku, t.j. aj povinnosti platiť úroky z omeškania v dojednanej výške. Dohodnutý úrok z omeškania je sankciou a postihuje dlžníka, ak ten poruší svoje povinnosti vyplývajúce mu z dohodnutej zmluvy. Na dobré mravy sa nemôže odvolávať ten, kto ich ako prvý svojim konaním porušil. V čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere bol právny vzťah z nej vyplývajúci tzv. „absolútny obchod“, čiže úroky z omeškania bolo možné dohodnúť a následne požadovať bez akýchkoľvek zákonných obmedzení.

5. S poukazom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Povinný sa k odvolaniu oprávneného nevyjadril.

7. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 243h, § 9a Exekučného poriadku účinného do 31.03.2017, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

8. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že oprávnený sa domáha vykonania exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu Združenia arbitráže a mediácie so sídlom v Bratislave sp.zn. A. XXXXX/XX zo dňa 22.12.2015. Exekučný súd je v exekučnom konaní oprávnený skúmať súlad exekučného titulu so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Ak je ako exekučný titul predložený rozhodcovský rozsudok, exekučný súd je oprávnený skúmať aj to, či nie sú naplnené podmienky na zastavenie exekúcie v zmysle § 45 ZoRK (v procesnom štádiu pred vydaním poverenia neprichádza do úvahy zastavenie exekúcie, ale zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). Uplatnená námietka týkajúca sa prekročenia právomoci exekučného súdu preskúmať exekučný titul preto nie je dôvodná.

9. Vo vzťahu k zmenkovému úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 566,63 eur od 16.9.2015 do zaplata odvolací súd uvádza, že rozhodcovský rozsudok umožňuje vymáhať zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, čo ročne predstavuje 91,25 %.

10. Odvolací súd poukazuje na to, že vzhľadom na potrebu korigovať tvrdosť zákona a nevykonávať právo len prísne formálne, doslovne a striktné, boli do zákonov zakotvené inštitúty, ktorých účelom je zabezpečiť realizáciu práva v súlade s výrokom „ius est ars boni et aequi“ (právo je umenie dobrého a spravodlivého). Inštitúty dobrých mravov, zásady poctivého obchodného styku ako aj zákaz zneužitia práva predstavujú pravidlá napomáhajúce humanizácií realizácie práva. Uvedené inštitúty majú napomôcť optimalizácii súladu záujmov rôznych subjektov a tým dosiahnuť cieľ súkromného práva, ktorým je udržanie a zabezpečenie rovnováhy zúčastnených spoločenských záujmov pri plnej sebarealizácii a spoločenskej emancipácii jednotlivca. Vzhľadom na uvedené je úlohou súdov, aby v rámci svojej rozhodovacej činnosti zabezpečili, aby výkon práva viedol k spoločensky únosným výsledkom.

11. Inštitút poctivého obchodného styku predstavuje konkretizáciu všeobecnejších morálnych pravidiel, ktoré sú obsiahnuté v pojme dobré mravy. Zásady poctivého obchodného styku teda predstavujú súbor zásad správania sa subjektov práva, ktorých dodržiavanie v obchodnom styku tento styk kvalifikuje ako poctivý. V rozpore so zásadami poctivého obchodného styku je aj zneužitie práva, ak konaním jednej zmluvnej strany došlo k porušeniu dobromyseľnosti iného účastníka zmluvného vzťahu. V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I.ÚS 457/2010 je ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka potrebné chápať ako výraz určitej flexibility v obchodných vzťahoch, s

cieľom pripustiť výnimky z pozitívneho práva v záujme toho, aby nedochádzalo jeho formalistickým uplatňovaním k zjavnej nespravodlivosti. Ústavný súd zároveň podotkol, že pozitívne právo nesmie nikdy urážať nepochybný, nepopierateľný a všeobecne uznávaný príkaz praktickej morálky. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Obdo/5/2012 vyplýva, že zásada poctivého obchodného styku má ochraňovať zmluvných partnerov pred šikanóznymi tendenciami a praktikami v obchodovaní. Uplatňovanie zásady poctivého obchodného styku v obchodnej praxi spočíva v rešpektovaní tejto zásady už pri uzatváraní obchodných zmlúv ako aj v priebehu ich plnenia.

12. Odvolací súd však poukazuje na to, že kým výkon práva v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku by nepožíval právnu ochranu, je nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že porušenie zásady poctivého obchodného styku predstavuje integrálnu súčasť inštitútu dobrých mravov a je jeho podmnožinou. Z toho vyplýva, že každé porušenie zásad poctivého obchodného styku je zároveň v rozpore s dobrými mravmi, avšak nie každý rozpor s dobrými mravmi je zároveň aj porušením zásad poctivého obchodného styku. V prejednanom prípade, odvolací súd dospel k záveru, že bez ohľadu na povahu zmluvného vzťahu medzi účastníkmi konania (občianskoprávny, obchodnoprávny), zo strany oprávneného došlo pri konaní s povinným k porušeniu vyššie uvedených zásad. Konanie oprávneného spočívajúce v predformulovaní zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne v zmenke predloženej na podpis povinnému je nielen v rozpore s poctivým obchodným stykom, ale aj konaním v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 Občianskeho zákonníka, následkom čoho je neplatnosť dojednania o zmenkovom úroku (§ 39 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

13. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že v demokratickej spoločnosti je úžernícka odplata v úverových vzťahoch absolútne netolerovateľná, a že odporuje dobrým mravom (porov. „Nemohou byť žiadne pochybnosti o tom, že nepřiměřeně vysoké úroky sjednané při peněžité půjčce jsou považovány za odporující obecně uznávaným pravidlům chování“ NS ČR 21Cdo1484/04). Za určitých okolností dokonca problém nadobúda trestnoprávny rozmer (porov. NS ČR sp. zn. 3 Tdo 225/2012).

14. Oprávneným požadovaný zmenkový úrok vo výške 91,25 % ročne je úplne drastický a v demokratickej spoločnosti neakceptovateľný.

15. Za daného stavu odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

16. Toto rozhodnutie nie je konečným rozhodnutím vo veci, preto odvolací súd nemal dôvod rozhodovať o náhrade trov odvolacieho konania.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).